

Evaluation of 15 Most Advised Children's Picture Book on Social Media Platforms with Regards to The Values That Take Place in The Program of Life Sciences

Halil İbrahim Öksüz

Düzce University

oksuzhalilibrahim@hotmail.com

Hasan Kağan Keskin

Düzce University

kagankeskin@yahoo.com

Fatih Çetin Çetinkaya

Düzce University

fatihcetincetinkaya@gmail.com

ABSTRACT

This study was executed to define which values and how often are these values given place in the 15 most advised children's picture book on social media platforms. Content analysis, which is frequently used in qualitative researches, is used. Population of the research is composed of the books from Instagram and Twitter accounts which suggest children's picture books. Sampling of the research is made up of the 15 most advised children's picture books on these accounts. Within the framework of the research, 24 Instagram accounts together with 5 Twitter accounts having 1500 or more followers were scanned. 970 children's picture books suggested by these accounts were listed. While doing this, giving place to a book more than once was not taken into account. The 15 most advised books from these were obtained. The values that take place in these books were coded and categorized by using content analysis method. These value categories are justice, giving importance to unity of family, independence, being scientific, industriousness, solidarity, sensitivity to nature, friendship, honesty, aesthetic, trust, tolerance, sensitivity to cultural heritage, mercy, hospitality, self-confidence, sharing, patience, respect, love, responsibility, patriotism, being loyal, being just and helpfulness. The books have 1130 sentences and 514 of them refer to value terms. 45,48 % of the total sentences refer to values. As a result of the research, sharing (n=104), love (n=90), aesthetic (n=50), helpfulness (n=34) and tolerance(n=32) are the most frequent values while justice(n=1), hospitality (n=1), independence (n=2) and being loyal (n=2) were the least frequent ones. Besides, no value of patriotism was found in these books. According to the results of the research, 20,23 % of the sentences within the 15 most advised books on social media platforms refer to sharing, 17,50 % refer to love, 9,72 % refer to aesthetic, 6,61 % refer to helpfulness, 6,22 % of them refer to tolerance while 0,19 % refer to justice, 0,19 % refer to justice, 0,19 % refer to hospitality, 0,38 % refer to independence and 0,58 % refer to being loyal. The fact that the children's picture books have a 45,48 % rate of values displays clearly that children's picture books are crucial tools not only for the children's individual and social development but also for value education.

Keywords: Value, children's picture book, social media .

Reading is a skill, which the people gain afterwards, affects the whole life of the individual and develops both academic and social life. Children picture books have a great place in bringing such an important skill to the children in early ages and making them love it. Children picture books are the ones where illustrations and the text are equally important and the meaning in the text is deepened by the illustrations. Values are beliefs, which provide healthy continuation of human relations, serve for social peace and differs in different societies. Raising a good person, which is one of the two objectives of education, comes true with a quality teaching of values. Values education, which is planned in accordance with this aim, is realized for bringing in the individual the values dominant in the society, adoption of them by the individual, using these values as criteria in the decisions he takes and conveying them in a right way to the next generations. Social sciences may be described as the individual's process of exploring the environment and society he lives in and acquiring the values of that society. In the

syllabus of Social sciences lesson, 26 different values exist to be given to the students during 1st 2nd and 3rd grades and they are justice, giving importance to family unity, independence, being scientific, diligence, solidarity, sensitivity to natural environment, correctness, friendship, righteousness, aesthetic, trust, tolerance, sensitivity to cultural heritage, mercy, hospitality, self-confidence, sharing, patience, respect, love, responsibility, patriotism, being allegiant, conscientiousness and being helpful.

The aim of this study is to review 15 most suggested children picture book on social media with regards to values exist in the syllabus of Social sciences lesson.

Theoretical Framework

When the literature was reviewed, it is obvious that a great number of studies have been done to determine values in children picture books. Besides, there are also studies, in the literature, to define values in lesson books. In addition to these studies, the researchers have already examined the elements of fright and violence in children picture book, the importance and function of tales in language learning and values teaching and the values that exist in 100 masterpieces.

Method

Model

In this research, which aims to review 15 most suggested children picture book with regards to values that exist in the syllabus of social sciences lesson, descriptive model and pattern of case study were chosen.

Book Selection

The working material of the study comprises of the 15 most suggested children picture book by the accounts that suggest children picture book on Instagram and Twitter. Within the framework of the study, the accounts, which have 1500 or more followers, were tracked. The materials of the research were chosen by taking into account the method of purposeful sampling.

Data Collection

The data gained from the defined children picture book were categorized in accordance with the values that exist in the syllabus of social science lesson.

Data Analysis

During the analysis of the research data, content analysis method was used. During categorization, the sentence was included in both value categories if it includes two different values. As the values of correctness and righteousness are similar, correctness was not included during categorization and the number of the values in the research decreased to 25.

Findings

In the 15 most suggested children picture book on social media platforms, total of 1130 sentences are included and 514 of these express 25 values that exist in the syllabus of social science lesson. The ratio of the sentences that express values when compared to whole sentences is 45,48 %. In the 15 children picture books included in the research, the values that exist most are: sharing: 20,2 %, love: 17,5 %, aesthetic: 9,7 %, helpfulness: 6,6 % and tolerance: 6,2 %. The values that exist least in the children picture books are: justice and hospitality (0,2 %), independence (0,3 %), being allegiant (0,5 %) and righteousness (0,7 %). No value of patriotism was found in the 15 most suggested children picture book on social media platforms.

Conclusion and Discussion

The most frequent values that exist in the 15 most suggested children picture book by the social media platforms are sharing (20,23 %), love (17,50 %), aesthetic (9,72 %) and being helpful (6,60 %). These results of the study show parallelism with the studies realized in the literature.

It was also found out that the values of patriotism, justice and hospitality are the ones that were given least place in the 15 most suggested children picture book by the social media platforms. In this part of the study, there are some differences when compared to the studies given in the literature.

The fact that the children take the characters in the books as models and the children picture books are important means about conveying the values are the proofs of the facts that the positive sides of the characters in the books should

be kept in the forefront and they should have solid a set of values. As the ratio of the values are so high in the children picture books, it is recommended that these values should be kept in mind by teachers and parents while choosing books to the students and to children. In our study and the other ones in the literature show that values such as patriotism, hospitality, justice and independence were given very few places or no places at all. It is also suggested to the authors that these values may take place more frequently in the children picture books.

Sosyal Medya Platformlarında En Fazla Önerilen 15 Resimli Çocuk Kitabının Hayat Bilgisi Programı'nda Yer Alan Değerler Bakımından İncelenmesi*

Halil İbrahim Öksüz

Düzce Üniversitesi

oksuzhalilibrahim@hotmail.com

Hasan Kağan Keskin

Düzce Üniversitesi

kagankeskin@yahoo.com

Fatih Çetin Çetinkaya

Düzce Üniversitesi

fatihcetincetinkaya@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabının 2017 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerin hangilerine, ne sıklıkla yer verildiğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın modeli betimsel modeldir. Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, sosyal medya platformu olan Instagram ve Twitter'da resimli çocuk kitabı tavsiyesinde bulunan hesaplardaki kitaplar oluşturmaktadır. Örneklemini ise bu hesaplarda en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında Instagram ve Twitter'da 1500 ve üzeri takipçisi olan hesaplar taramaya tabii tutulmuştur. En fazla önerilen 15 kitap temin edilmiş ve bu kitaplarda yer verilen değerler içerik analizi yöntemi ile kodlanarak kategorilere ayrılmıştır. Bu değer kategorileri; adalet, aile birliğine önem verme, bağımsızlık, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, doğal çevreye duyarlılık, dostluk, dürüstlük, estetik, güven, hoşgörü, kültürel mirasa duyarlılık, merhamet, misafirperverlik, özgüven, paylaşma, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, vefalı olma, vicdanlı olma ve yardımseverliklerdir. Kitaplarda 1130 cümle yer almakta ve bu cümlelerin 514'ü değer ifadelerine yer vermektedir. Kitaplardaki toplam cümle sayısı %45,48 oranında değer ifade etmektedir. Araştırma sonuçlarına göre, kitaplarda yer alan cümlelerin %20,23'ü paylaşma değerini, %17,50'si sevgi değerini, %9,72'si estetik değerini, %6,61'i yardımseverlik değerini ve %6,22'si hoşgörü değerini ifade ederken, %0,19'u adalet değerini, %0,19'u misafirperverlik değerini, %0,38'i bağımsızlık değerini ve %0,58'i vefalı olma değerini ifade etmektedir. Resimli çocuk kitaplarında %45,48 oranında değer ifadesi bulunması; resimli çocuk kitaplarının kişisel ve sosyal gelişimin yanı sıra değerler eğitimi için de çok önemli bir araç olduğunu gözler önüne sermektedir.

Anahtar kelimeler: Değer, resimli çocuk kitabı, sosyal medya.

Okuma, insanın sonradan kazandığı, bireyin tüm yaşamını etkileyen, hem akademik hem de sosyal yaşamı geliştiren bir beceridir (Akyol, 2006; Keskin, 2012). Bu derece önemli olan bir becerinin çocuklara küçük yaşta kazandırılmasında ve sevdirmesinde resimli çocuk kitaplarının yeri oldukça önemlidir. Resimli çocuk kitapları, resimlemenin ve metnin aynı derecede öneme sahip olduğu ve metinde yer alan anlamın resimlerle derinleştirildiği kitaplardır (Akyol, 2012). Genelde çocuk edebiyatı özelde ise resimli çocuk kitapları çocukların sözlü ve yazılı dil becerilerini, kelime hazinelerini, dili aktif kullanımlarını ve okuduğunu anlama becerilerini geliştirmeye yardımcı olmaktadır (Barnitz, Gipe ve Richards, 1999). Çocukların kitaplarda yer alan karakterleri örnek alması eğitim alanında göz ardı edilemez bir yeri olan resimli çocuk kitaplarının çocuklara değer kazandırma konusunda da çok önemli bir materyal olduğunu gözler önüne sermektedir (Dirican ve Dağhoğlu, 2014; Körükçü, Kapıkıran ve Aral, 2016; Uzmen ve Mağden, 2002).

Değerler, insan ilişkilerinin sağlıklı bir şekilde yürümesini sağlayan, toplumsal barış ve huzura hizmet eden, toplumdan topluma farklılık gösteren inançlardır (Akbay, 2012; Arpacı, 2012; Cebeci, 2012; Hökelekli, 2013b; Kızılçelik ve Erjem, 1994; Tarhan 2014). Arzu edilen, hayata kılavuzluk eden, önem sırası kişiden kişiye değişen

durum ötesi hedefler olan değerler, eğitimin kendisi kadar eskidir (Altan, 2011; Güngör, 2010). Eğitimin iki temel amacından biri olan iyi insan yetiştirme amacı kaliteli bir değer öğretimi ile gerçekleşir (Altan, 2011; Hökelekli, 2013a). Bu amaç doğrultusunda planlanan değerler eğitimi, kişinin toplumda hâkim olan değerleri kazanması, benimsemesi, bu değerleri verdiği kararlarda kıstas olarak kullanması ve sonraki nesillere doğru bir biçimde aktarması için gerçekleştirilen eğitimidir (Genç, 2014; Ulaş, Aydın, Kurtlu ve Tedik, 2014; Uysal, 2008).

Hayat bilgisi, bireyin kişiliğini oluşturma sürecinde içinde yaşadığı doğayı, toplumu keşfetme ve yaşadığı toplumdaki kültürel değerleri kazanma süreci olarak tanımlanabilir (Güleryüz, 2008). Hayat bilgisi dersi ise çocuğun çevresine olumlu bir şekilde uyum sağlamasına yardımcı olan, temelinde sosyal bilimler ve doğa bilimleri olan, gündelik yaşama ilişkin bilgileri içinde barındıran ilk derstir (Candan ve Ergen, 2014; Öztürk, 2006). Çilenti'ye (1988) göre, öğrencilerde kendini ve çevresini tanıma, kendini geliştirme, çok yönlü düşünerek problem çözme gibi özelliklerin temellerinin atıldığı bir ders olan hayat bilgisi dersi, insanın çevresi ve yaşamıyla ilgili ilk düşünce ve hareketlerini geliştirmeyi sağlar (Öztürk, 2006). Değerler eğitimi birey ile toplum arasında bir köprü vazifesi gördüğü ve bireyi hayata hazırladığı için hayat bilgisi dersi içerisinde yer alması doğaldır.

Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda 1. 2. ve 3. sınıflarda çocuklara kazandırılmak üzere 26 değer yer almaktadır. Bunlar; adalet, aile birliğine önem verme, bağımsızlık, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, doğal çevreye duyarlılık, doğruluk, dostluk, dürüstlük, estetik, güven, hoşgörü, kültürel mirasa duyarlılık, merhamet, misafirperverlik, özgüven, paylaşma, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, vefalı olma, vicdanlı olma ve yardımseverliktir (M.E.B, 2017).

Literatür incelendiğinde resimli çocuk kitapları üzerinde değer belirleme çalışmalarının sayısı bir hayli fazladır (Akyol, 2012; Dirican ve Dağlıoğlu, 2014; Gönen, Katrancı, Uygun ve Uçuş, 2011; Kaynak, 2012; Körükçü ve diğerleri, 2016; Yılmaz, 2015). Ayrıca literatürde ders kitapları üzerinde gerçekleştirilen değer belirleme çalışmaları da yer almaktadır (Aral, 2008; Balık, 2016; Candan ve Ergen, 2014; Çapoğlu, 2014; Doğan ve Gülüşen, 2011; Güzel, 2013; Kalıyeva, 2015; Kaşkaya ve Duran, 2017). Bu çalışmalara ek olarak araştırmacılar; resimli çocuk kitaplarında yer alan şiddet ve korku öğelerini (Dağlıoğlu ve Çakmak, 2009), okul öncesi çocuklar için hazırlanan hikâye kitaplarında yer alan şiddet ve korku öğelerini (M. Öztürk ve Giren, 2016), dil ediniminde ve değer öğretiminde masalın önemi ve işlevini (Karatay, 2007), resimli çocuk kitaplarının okulöncesi eğitim programında yer alan kazanımlara uygunluğunu (Veziroğlu ve Gönen, 2012), 100 temel eserde yer alan değerleri (Aktan, 2014; H. Öztürk, 2013; Şen, 2007) ve 5. sınıf Sosyal Bilgiler ders kitabında yer alan değerleri (Aktan ve Padem, 2013) incelemiştir. Yapılan alanyazın taraması sonucunda resimli çocuk kitaplarında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerleri belirleyen bir araştırmaya ihtiyaç olduğu düşünülmüş ve bu çalışma planlanmıştır.

Bu çalışmanın amacı, sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabını 2017 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerler bakımından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabı bir bütün olarak değerlendirildiğinde 2017 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlere ne derecede yer vermektedir.
2. Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen resimli çocuk kitapları 2017 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlere ne derecede yer vermektedir?

Yöntem

Model

Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabını 2017 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerler bakımından incelemeyi amaçlayan bu çalışmada betimsel model ve durum çalışması deseni tercih edilmiştir. Betimsel araştırmalar, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013). Nitel ve nicel yaklaşımla kullanılabilen ve birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği durum çalışması deseninde amaç, belirli bir duruma ilişkin sonuçlar ortaya koymaktır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2011).

İncelenen Kitaplar

Araştırmanın çalışma materyallerini sosyal medya platformu olan Instagram ve Twitter'da resimli çocuk kitabı önerilerinde bulunan hesaplarda en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabı oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında Instagram ve Twitter'da 1500 ve üzeri takipçisi olan hesaplar taramaya tabii tutulmuştur. Araştırmanın materyalleri amaçsal örnekleme yöntemi dikkate alınarak seçilmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanıyan amaçsal örnekleme tam anlamıyla nitel araştırma geleneği içinde ortaya çıkmıştır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Tablo 1*Çalışmaya Dâhil Edilen Kitaplar*

Kitap	n	Kitap	n
Üç Kedi Bir Dilek	15	Frederick	11
Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor	15	Ayılar Kitap Okumaz	11
Eyvah Kalbim Kırıldı	14	Küçük Gece Kedisi	11
Memo ve Ay	14	Babam Uyumak Bilmiyor	10
Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kızdan	14	Üç Kedi Bir Canavar	10
Nokta	14	Çok Yaramaz Kedi	9
Dilek Ağacı	12	Değnek Adam	9
Annemin Çantası	11		

Verilerin Toplanması

Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen resimli çocuk kitaplarını belirlemek amacıyla Instagram'da 29, Twitter'da 5 hesap taranmıştır. Bu işlemle en fazla önerilen resimli çocuk kitapları belirlenmiştir. Belirlenen resimli çocuk kitaplarında elde edilen veriler 2017 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlere göre kategorileştirilmiştir. Kategorileştirme, içerik analizi yöntemine göre elde edilen kavramların belirli kurallara dayalı kodlamalarla sistematik olarak bir tema altında sınıflandırılması işlemidir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013; Sönmez ve Alacapınar, 2017; Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Araştırma Prosedürü

Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabını Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerler bakımından incelemeyi amaçlayan bu çalışmada çocuk kitabı önerisinde bulunan sosyal medya hesapları için 15 bin takipçi kriteri belirlenmiştir. Ancak hesapların azlığı nedeniyle takipçi alt sınırı 5 bine ardından da 1500'e kadar düşürülmüştür. Instagram'da takipçi kriterine uygun 24 hesaba ulaşılmıştır. Twitter'da alt sınır olarak belirlenen takipçi sayısına uygun 5 hesap araştırmaya dâhil edilmiştir. Gerçekleştirilen bu işlemin ardından hem Instagram hem de Twitter tekrar taranmış ve 5 Instagram hesabı daha araştırma kapsamına alınmıştır. Her iki sosyal medya platformunda da aynı isimle yer alan hesaplardan sadece Instagram hesabında önerilen resimli çocuk kitapları araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma sürecinin başında verilerin Instagram, Twitter ve Facebook adlı sosyal medya platformlarından toplanması planlanmıştır. Bu sosyal medya platformlarının seçilme nedeni; hesapların sahip olduğu takipçi sayısına ulaşılabilir olmasıdır. Ancak Facebook adlı sosyal medya platformunda Türkçe resimli çocuk kitabı önerilerinde bulunan bir hesap olmaması nedeniyle veriler Instagram ve Twitter'dan toplanmıştır.

Hesap belirleme işleminin ardından bu hesaplarda önerilen resimli çocuk kitapları listelenmiştir. Listeleme işlemi gerçekleştirilirken aynı hesapta bir resimli çocuk kitabının birden fazla yer alması dikkate alınmamıştır. Araştırma resimli çocuk kitapları üzerinde detaylı inceleme süreci gerektirdiği için araştırmacılar kitap sayısının 15 olması gerektiğine karar vermişlerdir. Bu işlemlerin ardından en fazla tavsiye edilen 15 resimli çocuk kitabı temin edilmiştir ve verilerin analizi çalışmalarına geçilmiştir.

Verilerin Analizi

Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabını Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerler bakımından incelemeyi amaçlayan bu çalışmada içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde kurallı kodlamalarla bir metindeki bazı sözcükler daha küçük içerik kategorileriyle özetlenir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2013; Sönmez ve Alacapınar, 2017). Bu amaçla elde edilen verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıksal bir çerçevede düzenlenmesi gerekir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Kategorileştirme işlemi gerçekleştirilirken aynı cümlede farklı iki değere yer veren ifadeler varsa bu cümle iki farklı değer kategorisine de dâhil edilmiştir. Örneğin "Misafirlere hoş geldiniz diyerek ellerini öptü." cümlesinde yer alan "hoş geldiniz" ifadesi misafirperverlik değer kategorisine, "ellerini öptü" ifadesi ise saygı değer kategorisine atanmıştır. Ayrıca en fazla önerilen resimli çocuk kitaplarında yer alan olumsuz cümleler Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan herhangi bir değer kategorisine dâhil edilmemiştir.

Resimli çocuk kitapları arasında yer alan *Üç Kedi Bir Dilek*, *Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kızdan*, *Annemin Çantası* ve *Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor* adlı kitaplar duygu ve düşüncüyü ölçülü ve uyaklı olarak dizelerle anlatma yoluna başvurmuştur. Nazım biçiminde yazılan bu resimli çocuk kitaplarında büyük harfle başlayan her satır bir cümle olarak kabul edilmiştir.

Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden doğruluk ve dürüstlük benzer değerler olduğu için

doğruluk değeri kategorileştirme işlemine dâhil edilmemiş ve araştırmada yer alan değer sayısı 25'e düşmüştür. Bu değerler; adalet, aile birliğine önem verme, bağımsızlık, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, doğal çevreye duyarlılık, dostluk, dürüstlük, estetik, güven, hoşgörü, kültürel mirasa duyarlılık, merhamet, misafirperverlik, özgüven, paylaşma, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, vefalı olma, vicdanlı olma ve yardımseverliktir. Metinlerde değer ifade eden cümleler ilgili değer kategorisine eklenmiş, her değerın frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır.

Bulgular

Bu çalışma sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitaplarında yer alan ifadelerin 2017 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda çocuklara kazandırılması amaçlanan değerlere ne oranda yer verdiğini ortaya koymak için gerçekleştirilmiştir. Bu hususta bir sonuca varmak için resimli çocuk kitaplarında yer alan değer ifade eden cümleler Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'ndaki değer kategorilerine atanmıştır.

Tablo 2

Resimli Çocuk Kitaplarındaki Değer İfadelerinin Toplam Değerlere ve Toplam Cümleye Oranı

Kategoriler	Değerlere İlişkin Kitaplarda Yer		Kitaplarda Yer Alan	
	Alan Cümle Sayısı	%	Toplam Cümle Sayısı	%
Paylaşma	104	20,2	1130	45,48
Sevgi	90	17,5		
Estetik	50	9,7		
Yardımseverlik	34	6,6		
Hoşgörü	32	6,2		
Dostluk	26	5,0		
Aile birliğine önem verme	19	3,7		
Güven	19	3,7		
Çalışkanlık	18	3,5		
Sorumluluk	18	3,5		
Bilimsellik	17	3,3		
Merhamet	15	2,9		
Saygı	13	2,5		
Dayanışma	9	1,7		
Özgüven	9	1,7		
Sabır	9	1,7		
Vicdanlı olma	9	1,7		
Kültürel mirasa duyarlılık	6	1,1		
Doğal çevreye duyarlılık	6	1,1		
Dürüstlük	4	0,7		
Vefalı olma	3	0,5		
Bağımsızlık	2	0,3		
Adalet	1	0,2		
Misafirperverlik	1	0,2		
Vatanseverlik	0	0		
Toplam	514	100		

Tablo 2'ye göre, sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabında toplam 1130 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 514'ü Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan 25 değeri ifade etmektedir. Resimli çocuk kitaplarında değer ifade eden cümlelerin resimli çocuk kitaplarında yer alan tüm cümleye oranı %45,48'dir. Araştırma kapsamında yer alan 15 resimli çocuk kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda var olan değerlerden en fazla %20,2 ile paylaşma değeri, %17,5 ile sevgi değeri, %9,7 ile estetik değeri, %6,6 ile yardımseverlik değeri ve %6,2 ile hoşgörü değeri yer almaktadır. Resimli çocuk kitaplarında en az yer alan değerler ise %0,2 ile adalet ve misafirperverlik, %0,3 ile bağımsızlık, %0,5 ile vefalı olma ve %0,7 ile dürüstlüktür. Ayrıca sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabında vatanseverlik değerine rastlanmamıştır.

Tablo 3'te ise, *Nokta* kitabında toplam 49 cümlelerin yer aldığı ve bu cümlelerin 14'ünün değer ifade ettiği görülmektedir. Kitapta değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı %28,57'dir. *Nokta* kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden %21,4 ile çalışkanlık değeri, %14,2 ile özgüven, saygı ve yardımseverlik

değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 3
Nokta Kitabında Yer Alan Değerler

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Bilimsellik	1	7,14	49	28,57
Çalışkanlık	3	21,4		
Estetik	1	7,14		
Güven	1	7,14		
Hoşgörü	1	7,14		
Özgüven	2	14,2		
Saygı	2	14,2		
Sevgi	1	7,14		
Yardımseverlik	2	14,2		
Toplam	14	100		

Tablo 4
Frederick Kitabında Yer Alan Değerler

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Aile birliğine önem verme	3	13,04	60	38,33
Çalışkanlık	2	8,70		
Dayanışma	1	4,32		
Doğal çevreye duyarlılık	1	4,32		
Estetik	1	4,32		
Hoşgörü	1	4,32		
Paylaşma	8	34,78		
Sabır	1	4,32		
Sevgi	1	4,32		
Sorumluluk	3	13,04		
Yardımseverlik	1	4,32		
Toplam	23	100		

Tablo 4'e göre, *Frederick* kitabında toplam 60 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 23'ü değer ifade etmektedir. Kitapta yer alan cümlelerin %38,33'ü değer ifade etmektedir. Kitapta Programda yer alan değerlerden %34,78 ile paylaşma ve %13,04 ile aile birliğine önem verme ve sorumluluk değerleri en sık yer alanlar olarak göze çarpmaktadır.

Tablo 5
Eyvah Kalbim Kırıldı Kitabında Yer Alan Değerler

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Bilimsellik	2	8,00	43	58,13
Estetik	2	8,00		
Güven	1	4,00		
Hoşgörü	1	4,00		
Paylaşma	1	4,00		
Saygı	1	4,00		
Sevgi	11	44,00		
Sorumluluk	4	16,00		
Yardımseverlik	2	8,00		
Toplam	25	100		

Tablo 5'e göre, *Eyvah Kalbim Kırıldı* kitabında toplam 43 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 25'i değer ifade etmektedir. Kitapta yer alan cümlelerin %58,13'ü değer ifade etmektedir. Kitapta Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden %44,00 ile sevgi ve %16,00 ile sorumluluk değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 6*Çok Yaramaz Kedi Kitabında Yer Alan Değerler*

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Dostluk	6	24,00	68	36,76
Estetik	1	4,00		
Merhamet	1	4,00		
Paylaşma	12	48,00		
Sevgi	2	8,00		
Vicdanlı olma	1	4,00		
Yardımseverlik	2	8,00		
Toplam	25	100		

Tablo 6'da görüldüğü gibi *Çok Yaramaz Kedi* adlı kitapta 68 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 25'i değer ifade etmektedir. Kitapta değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı %36,76'dır. *Çok Yaramaz Kedi* kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden %48,00 ile paylaşma ve %24,00 ile dostluk değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 7*Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kızdan Kitabında Yer Alan Değerler*

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Dürüstlük	1	3,44	73	39,72
Estetik	1	3,44		
Güven	1	3,44		
Hoşgörü	5	17,24		
Merhamet	5	17,24		
Özgüven	4	13,79		
Paylaşma	2	6,89		
Saygı	2	6,89		
Sevgi	7	24,13		
Sorumluluk	1	3,44		
Toplam	29	100		

Tablo 8*Babam Uyumak Bilmiyor Kitabında Yer Alan Değerler*

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Çalışkanlık	1	3,03	49	67,34
Estetik	1	3,03		
Güven	2	6,06		
Hoşgörü	7	21,21		
Merhamet	1	3,03		
Özgüven	1	3,03		
Paylaşma	3	9,09		
Sabır	1	3,03		
Saygı	4	12,10		
Sevgi	6	18,20		
Sorumluluk	1	3,03		
Vefalı olma	1	3,03		
Vicdanlı olma	3	9,09		
Yardımseverlik	1	3,03		
Toplam	33	100		

Tablo 7'ye göre *Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kızdan* adlı kitapta 73 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 29'u değer ifade etmektedir. Kitapta değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı %39,72'dir. *Kim Korkar Kırmızı*

Başlıklı Kızdan kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden %24,13 ile sevgi, %17,24 ile hoşgörü ve merhamet değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 8'e göre, *Babam Uyumak Bilmiyor* adlı kitapta 49 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 33'ü değer ifade etmektedir. Kitapta değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı ise %67,34'dür. *Babam Uyumak Bilmiyor* kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden %21,21 ile hoşgörü, %18,20 ile sevgi ve %12,10 ile saygı değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 9
Dilek Ağacı Kitabında Yer Alan Değerler

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Aile birliğine önem verme	4	12,12	73	45,20
Bilimsellik	1	3,03		
Dostluk	6	18,18		
Estetik	4	12,12		
Hoşgörü	3	9,09		
Paylaşma	13	39,39		
Sabır	1	3,03		
Sevgi	1	3,03		
Toplam	33	100		

Tablo 9'a göre, *Dilek Ağacı* adlı kitapta 73 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 33'ü değer ifade etmektedir. Kitapta değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı %45,20'dir. *Dilek Ağacı* kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden %39,39 ile paylaşma, %18,18 ile dostluk, %12,12 ile aile birliğine önem verme ve estetik değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 10
Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor Kitabında Yer Alan Değerler

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Dürüstlük	1	2,94	73	46,57
Estetik	2	5,88		
Güven	3	8,82		
Dostluk	1	2,94		
Merhamet	1	2,94		
Sabır	1	2,94		
Paylaşma	1	2,94		
Vefalı Olma	1	2,94		
Sevgi	8	23,50		
Sorumluluk	1	2,94		
Adalet	1	2,94		
Aile Birliğine Önem Verme	2	5,88		
Çalışkanlık	1	2,94		
Doğal Çevreye Duyarlılık	1	2,94		
Vicdanlı Olma	1	2,94		
Yardımseverlik	8	23,50		
Toplam	34	100		

Tablo 10'da görüldüğü gibi *Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor* adlı kitapta yer alan 73 cümlelerin 34'ü değer ifade etmektedir. Kitapta değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı %46,57'dir. *Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor* kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden %23,50 ile yardımseverlik ve sevgi değeri, %8,82 ile güven değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 11'de ise *Üç Kedi Bir Canavar* adlı kitapta 97 cümle yer aldığı ve bu cümlelerin 35'inin değer ifade ettiği görülmektedir. Kitapta yer alan cümlelerin %37,23'ü Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda var olan değerlere yer vermektedir. *Üç Kedi Bir Canavar* kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden %22,85 ile paylaşma, %20,00 ile sevgi ve %14,28 ile dostluk değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 11*Üç Kedi Bir Canavar Kitabında Yer Alan Değerler*

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Bilimsellik	1	2,85	97	37,23
Dostluk	5	14,28		
Estetik	2	5,71		
Güven	3	8,57		
Hoşgörü	1	2,85		
Özgüven	1	2,85		
Paylaşma	8	22,85		
Saygı	2	5,71		
Sevgi	7	20,00		
Vicdanlı olma	2	5,71		
Yardımselik	3	8,57		
Toplam	35	100		

Tablo 12*Memo ve Ay Kitabında Yer Alan Değerler*

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Aile birliğine önem verme	2	5,00	65	61,53
Bilimsellik	1	2,50		
Dayanışma	7	17,50		
Güven	3	7,50		
Estetik	3	7,50		
Kültürel mirasa saygı	1	2,50		
Paylaşma	10	25,00		
Saygı	1	2,50		
Sabır	1	2,50		
Sevgi	6	15,00		
Vefalı olma	1	2,50		
Yardımselik	4	10,00		
Toplam	40	100		

Tablo 12'ye göre, *Memo ve Ay* adlı kitapta 65 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 40'ı değer ifade etmektedir. Kitapta yer alan cümlelerin %61,53'ü değer ifade etmekte ve bu ifadeler arasında %25,00 ile paylaşma, %17,50 ile dayanışma ve %15,00 ile sevgi değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 13*Değnek Adam Kitabında Yer Alan Değerler*

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Aile birliğine önem verme	6	14,63	65	61,53
Bağımsızlık	2	4,87		
Çalışkanlık	3	7,31		
Dostluk	1	2,43		
Estetik	10	24,39		
Hoşgörü	3	7,31		
Paylaşma	6	14,63		
Sevgi	6	14,63		
Yardımselik	4	9,75		
Toplam	41	100		

Tablo 13'e göre, *Değnek Adam* adlı kitapta 109 değer yer almaktadır ve bu cümlelerin 41'i değer ifade etmektedir. Kitapta değer ifade eden cümlelerin değer ifade eden cümleye oranı %41,37'dir. *Değnek Adam* kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan değerlerden %24,39 ile estetik değeri, %14,63 ile aile birliğine önem verme, paylaşma ve sevgi değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 14
Annemin Çantası Kitabında Yer Alan Değerler

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Çalışkanlık	1	2,32	73	58,90
Doğal çevreye duyarlılık	3	6,97		
Dostluk	2	4,65		
Estetik	10	23,25		
Güven	1	2,32		
Merhamet	1	2,32		
Paylaşma	13	30,23		
Sabır	1	2,32		
Sevgi	9	20,93		
Vicdanlı olma	1	2,32		
Yardımseverlik	1	2,32		
Toplam	43	100		

Tablo 14'e göre, *Annemin Çantası* adlı kitapta 73 cümle yer almakta ve bu cümlelerin 43'ü değer ifade etmektedir. Kitapta değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı %58,90'dır. *Annemin Çantası* kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan değerlerden %30,32 ile paylaşma, %23,25 ile estetik ve %20,93 ile sevgi değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 15
Ayılar Kitap Okumaz Kitabında Yer Alan Değerler

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Aile birliğine önem verme	1	2,22	102	44,11
Bilimsellik	8	17,77		
Çalışkanlık	5	11,11		
Doğal çevreye duyarlılık	1	2,22		
Estetik	3	6,66		
Güven	2	4,44		
Hoşgörü	3	6,66		
Paylaşma	8	17,77		
Sabır	2	4,44		
Saygı	1	2,22		
Sevgi	4	8,88		
Sorumluluk	6	13,33		
Yardımseverlik	1	2,22		
Toplam	45	100		

Tablo 15'e göre, *Ayılar Kitap Okumaz* adlı kitapta 102 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 45'i değer ifade etmektedir. Kitapta değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı %44,11'dir. *Ayılar Kitap Okumaz* kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan değerlerden %17,77 ile çalışkanlık ve paylaşma değeri, 13,33 ile sorumluluk değeri en sık yer alan değerlerdir.

İncelenen eserlerden bir diğeri olan *Küçük Gece Kedisi* adlı kitapta 123 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 46'sı değer ifade etmektedir. Tablo 16'da da görüldüğü üzere kitapta değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı %37,39'dur. *Küçük Gece Kedisi* kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programında yer alan değerlerden %30,43 ile sevgi ve %17,39 ile paylaşma değeri en sık yer alan değerlerdir.

Tablo 16*Küçük Gece Kedisi Kitabında Yer Alan Değerler*

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Bilimsellik	1	2,17	123	37,39
Dostluk	1	2,17		
Dürüstlük	2	2,34		
Estetik	6	13,04		
Güven	2	2,34		
Hoşgörü	1	2,17		
Kültürel mirasa duyarlılık	5	10,86		
Merhamet	3	6,52		
Paylaşma	8	17,39		
Sevgi	14	30,43		
Vicdanlı olma	1	2,17		
Yardımseverlik	2	4,34		
Toplam	46	100		

Tablo 17*Üç Kedi Bir Dilek Kitabında Yer Alan Değerler*

Değerler	n	%	Toplam Cümle	%
Aile birliğine önem verme	1	2,08	73	65,75
Bilimsellik	2	4,16		
Çalışkanlık	2	4,16		
Dayanışma	1	2,08		
Dostluk	4	8,33		
Estetik	3	6,25		
Hoşgörü	6	12,50		
Merhamet	3	6,25		
Misafirperverlik	1	2,08		
Özgüven	1	2,08		
Paylaşma	11	22,91		
Sabır	1	2,08		
Sevgi	7	14,58		
Sorumluluk	2	4,16		
Yardımseverlik	3	6,25		
Toplam	48	100		

Tablo 17'ye göre, *Üç Kedi Bir Dilek* adlı kitapta 73 cümle yer almaktadır ve bu cümlelerin 48'i değer ifade etmektedir. Kitapta yer alan cümlelerin %65,75'i Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerleri ifade etmektedir ve %22,91 ile paylaşma değeri, %14,58 ile sevgi değeri ve %12,50 ile hoşgörü değeri en sık yer verilen değerlerdir.

Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Değerlere Örnekler

Paylaşma

"Beni alırsan omzuna sözüm söz, sana da veririm ay'dan bir parça." (Harquet, 2017 "Memo ve Ay" kitabından)

"Martılarınla bahklar eksik kalmam, azıcık da onları doyuralım." (Şahinkanat, 2017 "Annemin Çantası" kitabından)

"Birlikte öğrenebiliriz. Her gün okuldan eve dönen Clamentine o gün öğrendiklerini Gerorge'a anlattı." (Clark, 2017 "Aylar Kitap Okumaz" kitabından)

Sevgi

“Onun gerçekten de iyi kalpli bir ayı olduğunu görebiliyordu.” (Clark, 2017 “Aylar Kitap Okumaz” kitabından)

“Yavru kurt sarıldı annesinin boynuna.”, “Annesi sevgiyle baktı yavrusuna.” , “Yavru kurdu oturttu kucağına.” (Şahinkanat, 2017 “Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kızdan” kitabından)

“Annesi tatlı sözler fısıldıyordu kulağına.” , “Haydi canım Ninom daha çok işimiz var.” (Şahinkanat, 2017 “Yavru Ahtapot Olmaz Çok Zor” kitabından)

Estetik

“Kulağına ne hoş geliyordu. İnan olduğun gibi çok güzelsin.” (Şahinkanat, 2017 “Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor” kitabından)

“Hayvanlar akşam yemeği için bir ziyafet hazırlamıştı. Ay ışıl ışıl parlıyordu.” (Maclear, 2017 “Dilek Ağacı” kitabından)

Yardımseverlik

“Şimdi seni kurtaracağım.” (Donalson ve Scheffler, 2017 “Değnek Adam” kitabından)

“Belki biri çıkardı da karşısına ona merdiven verirdi.” (Harquet, 2017 “Memo ve Ay” kitabından)

Hoşgörü

“Ben de nazikçe anlatmaya çalışıyorum.”, “ Lütfen.”, “ İyi geceler.”, “ İyi uykular.” (Saudo, 2017 “Babam Uyumak Bilmiyor” kitabından)

“Annesi dedi: Bravo doğrusu.”, “ Şimdi güle güle git.” (Şahinkanat, 2017 “Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kızdan” kitabından)

Dostluk

“Değnek adam sen çok iyi bir arkadaşsın.” (Donalson ve Scheffler, 2017 “Değnek Adam” kitabından)

“Pus ve pati'yle dostluğumuz hiç bozulmasın. Dostlarının üzerinde kalan kömür tozlarını fark etmiyor bile.” (Şahinkanat, 2017 “Üç Kedi Bir Dilek” kitabından)

Aile Birliğine Önem Verme

“Değnek adam ormandaki büyük ağaçta ailesiyle yaşamış.”, “Eşi ve çocuklarını gördükçe kalbi mutlulukla dolar.”, “Değnek adam rüyasında değnek hanımı ve çocukları gördü.”, “İşte eve geldim çocuklarım.”, “Ailemle beraber yaşadığım evim.” (Donalson ve Scheffler, 2017 “Değnek Adam” kitabından)

Güven

“Bizim kahraman çantamız.” (Şahinkanat, 2017 “Annemin Çantası” kitabından)

“İddiaya girerim ki bu kitabı tek başına okuyabilirsiniz.” (Clark, 2017 “Aylar Kitap Okumaz” kitabından)

Çalışkanlık

“Böylece George bütün kitabı okuyup bitirdi.”, “ Gerçekten çabalıyor olmasına rağmen.” (Clark, 2017 “Aylar Kitap Okumaz” kitabından)

“O zaman ipleri elime almaya çalışıyorum.” (Saudo, 2017 “Babam Uyumak Bilmiyor” kitabından)

Sorumluluk

“Gece gündüz çalışmak.”, “Saman, buğday, fındık toplamak.” (Lionni, 2016 “Frederick” kitabından)

“Akşama sakın geç kalma.” (Şahinkanat, 2017 “Kim Korkar Kırmızı Başlıklı Kızdan” kitabından)

Bilimsellik

“Ama ben okumayı öğrenmek istiyorum.”, “Kasabada okumayı bilen pek çok insan olmalı diye düşündü.”, “Birileri bana okumayı öğretebilir mi?”, “Birlikte öğrenebiliriz.”, “Çok geçmeden George alfabenin bütün harflerini öğrenivermişti.” (Clark, 2017 “Aylar Kitap Okumaz” kitabından)

“Mavi ile kırmızıyı karıştırınca mor renkli bir nokta elde edeceğini keşfetti.” (Reynolds, 2017 “Nokta” kitabından)

Merhamet

“Şuradaki minik kedi pek aç kalmış besbelli.” (Şahinkanat, 2017 “Annemin Çantası” kitabından)

Saygı

“Günün kahramanı. Canavar’ın başının tacı.” (Şahinkanat, 2017 “ Üç Kedi Bir Canavar” kitabından)

Dayanışma

“Onların omuzlarına komşular, komşuların omuzlarına kuzenler, kuzenlerin üstüne de baba çıktı.” (Harquet, 2017 “Memo ve Ay” kitabından)

Özgüven

“Bundan daha güzel bir nokta yapabilirim.”, “Vashti minik noktalar yapabiliyorsam büyük noktalar da yapabilirim dedi.” (Reynolds, 2017 “Nokta” kitabından)

Sabır

“Ahtapot olmayı seveceksin gelişip güçlenince.” (Şahinkanat, 2017 “Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor” kitabından)

Vicdanlı Olma

“Şuradaki minik kedi pek aç kalmış besbelli.” (Şahinkanat, 2017 “Annemin Çantası” kitabından)

Vefalı Olma

“Kahramanlığımı sekiz koluna borçluydu.” (Şahinkanat, 2017 “Yavru Ahtapot Olmak Çok Zor” kitabından)

Doğal Çevreye Duyarlılık

“Martıların balıklar eksik kalmasın.”, “Balıklar ve martılar bayram ededursun.” (Şahinkanat, 2017 “Annemin Çantası” kitabından)

Kültürel Mirasa Duyarlılık

“Hayvan barınağında büyük bir yaz şenliği vardı.”(Danowski, 2017 “Küçük Gece Kedisi” kitabından)

Dürüstlük

“İnan sadece brokoli makarna.” (Şahinkanat, 2017 “Kim Korkar Kırmızı Başlık Kızdan” kitabından)

Bağımsızlık

“Değnek adam sonunda özgür kaldı.”, “Yuva bir küreğe takıldı ve değnek adam özgür kaldı.” (Donalson ve Scheffler, 2017 “Değnek Adam” kitabından)

Misafirperverlik

“Sen bunları bul, ben ziyaret edeceğim yan damdaki Bayan Leylek’i. Bayan Leylek zaten yufka yürekli hemen kabul ediyor yardım etmeyi.” (Şahinkanat, 2017 “Üç Kedi Bir Dilek” kitabından)

Adalet

“Nasıl bir seçim yapsaydı?” (Şahinkanat, 2017 “Yavru Ahtapot Olmaz Çok Zor” kitabından)

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen resimli çocuk kitaplarını 2017 Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerler bakımından incelemeyi amaçlayan bu çalışma sonuçlarına göre, 15 resimli çocuk kitabında 1130 cümle yer almakta ve bu cümlelerin 514'ü Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer verilen değerleri içermektedir. Araştırma kapsamında yer alan 15 resimli çocuk kitabında değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı %45,48'dir. Gerçekleştirilen araştırmalar arasında böyle bir yüzdeye rastlanmamıştır. Dirican ve Dağlıoğlu'nun (2014) 135 resimli çocuk kitabını bazı temel değerler açısından incelediği araştırmada değer ifade eden cümlelerin toplam cümleye oranı %28,69'dur. Literatürle karşılaştırıldığında bu araştırmada belirlenen oran yüksek bir orandır.

Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitaplarında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden %20,23 oranında paylaşma değeri, %17,50 oranında sevgi değeri, %9,72 oranında estetik değeri ve %6,60 oranında yardımseverlik değeri en sık yer alan değerlerdir. Aktan ve Padem'in (2013) beşinci sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarındaki metinlerde yer alan değerleri incelediği çalışmada en sık yer alan değerler sırasıyla sorumluluk, yardımseverlik ve sevgi değeridir. Doğan ve Gülüşen'in (2011) 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan değerleri incelediği çalışmada 6. sınıf kitabında en sık ulusal değerler, 7. sınıf kitabında en sık sorumluluk değeri ve 8. sınıfta yine en sık yer alan değerler ulusal değerlerdir. Candan ve Ergen'in (2014) 3. sınıf Hayat Bilgisi ders kitabıyla gerçekleştirdiği çalışmada sevgi, sorumluluk ve aile birliğine önem verme değerleri en sık yer alan değerlerdir. Araştırma alan yazında gerçekleştirilmiş çalışmalarla paralellik göstermektedir.

Dirican ve Dağlıoğlu'nun (2014) 135 resimli çocuk kitabını temel değerler açısından incelediği araştırmada sırasıyla sevgi, paylaşma, arkadaşlık ve mutluluk değeri en sık yer verilen değerler olmuştur. Gönen ve arkadaşlarının (2011) ilköğretim birinci sınıf kitaplarını inceledikleri çalışmada en sık yer verilen değerler sırasıyla sevgi, saygı, dayanışma, yardımseverlik ve dürüstlük değeridir. Kaşkaya ve Duran (2017) 1-4 Türkçe ders kitaplarında en çok geleneksel değerlere yer verildiği ve yer verilen değerlerin amacının çocukları geleceğe hazırlamak olduğu sonucuna ulaşmıştır. Körükçü, Kapıkıran ve Aral'ın (2016) 3-6 yaş çocuklar için hazırlanmış resimli çocuk kitaplarında yer alan değerleri Schwartz'ın modeline göre incelediği çalışmada sırasıyla en sık uyma, hazcılık ve gelenekselcilik değerine yer verildiği ortaya çıkmıştır. Aktan'ın (2014) 100 temel eserde yer alan değerleri incelediği çalışmada sırasıyla en sık sevgi, yardımseverlik ve saygı değerinin yer aldığı görülmüştür. (Güzel, 2013)'in üçüncü sınıf Hayat Bilgisi ders kitaplarında yer alan değerleri incelediği çalışmada en sık yer alan değerler sırasıyla sevgi, sorumluluk ve aile birliğine önem verme değerleridir.

Akyol (2012) 2003 – 2011 yılları arasında yayımlanmış 250 resimli çocuk kitabı üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada en çok kişisel değerlerin yer aldığı ve bu değerler içinde en sık mutluluk, kibarlık ve duyarlılık değerine yer verildiği sonucu ulaşmıştır. Aral (2008) altıncı sınıf Türkçe ders kitabında yer alan 19 metin üzerinde gerçekleştirdiği çalışmada en çok vatanseverlik, sevgi ve saygı değerinin yer aldığı sonucuna ulaşmıştır. Balık (2016) 100 temel eser ve hayat bilgisi ders kitapları üzerinde yaptığı araştırma sonuçlarına göre; birinci sınıfta özsaygı ve hoşgörü, ikinci sınıfta yeniliğe açıklık ve özgüven, üçüncü sınıfta ise sevgi, vatanseverlik ve hoşgörü değeri en sık yer verilen değerlerdir. Çapoğlu (2014) sekizinci sınıf Türkçe ders kitapları üzerinde gerçekleştirdiği araştırmada insan sevgisi, doğa sevgisi ve Türk büyüklerine saygı değerleri en sık yer alan değerlerdir. Kaliyeva (2015) Türkçe ve İngilizce ders kitaplarıyla gerçekleştirdiği araştırmasında en çok başarı, hazcılık ve evrenselcilik değerinin yer aldığı sonucuna ulaşmıştır. Öztürk (2013) 100 temel eser üzerinde gerçekleştirdiği araştırmasında en çok bilimsellik, vatanseverlik ve estetik değeri rastlamıştır. Şen'in (2007) 100 temel eser arasında yer alan 29 yerli ve 29 yabancı eseri incelemeye aldığı çalışmasında en çok sevgi, duyarlılık ve yardımseverlik değerine yer verildiği görülmüştür. Yılmaz'ın (2015) Fatma Karabıyık Barbarosoğlu'nun öyküleri üzerinde gerçekleştirdiği araştırma sonucuna göre, öykülerde aile birliğine önem verme, sevgi ve dürüstlük değerinin en çok yer aldığı görülmüştür.

Sosyal medya platformlarında en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabında Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı'nda yer alan değerlerden vatanseverlik, adalet, misafirperverlik değerlerine en az yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu kısım verilerinde literatürde yapılan araştırmalara göre farklılıklar mevcuttur. Yılmaz (2015) barış ve bilimsellik değerlerinin; Şen (2007) bağımsızlık, sağlık ve barış değerlerinin; Balık (2016) doğruluk, barış ve dürüstlük değerlerinin; Aral (2008) sağlık, hoşgörü ve temizlik değerlerinin; Ergen (2013) barış değerinin; Aktan (2014) bilimsellik ve doğal çevreye duyarlılık değerlerinin; Körükçü, Kapıkıran ve Aral (2016) güç, güvenlik ve başarı değerlerinin; Dirican ve Dağlıoğlu (2014) barış, liderlik ve cesaret değerlerinin araştırmalarına dâhil ettikleri materyallerde en az yer verildiği sonucuna ulaşmıştır. Her araştırmacının farklı kaynaklarla çalışıyor olması, farklı değer gruplarını araştırması ve verilerin analizinin içerik analizi yöntemiyle yapılıyor olması literatürde meydana gelen bu farklılığın nedenleri olabilir.

Karatay'a (2007) göre, masal ve resimli çocuk kitaplarının dili kullanma becerisini geliştirmek, okul öncesinde dil becerileri olan konuşma, dinleme ve anlamayı geliştirmek, kelime hazinesini artırmak ve çocuklarda olumlu tutum geliştirmek gibi faydaları vardır. Bunun yanı sıra çocukların kitaplardaki karakterleri örnek almaktadır (Uzmen ve Mağden, 2002). Ayrıca Körükçü, Kapıkıran ve Aral (2016) resimli çocuk kitaplarının değer aktarımı konusunda önemli

bir araç olduğunu vurgulamaktadır. Bu yüzden resimli çocuk kitaplarında yer alan karakterlerin olumlu özelliklerinin ön planda olması ve sağlam bir değer bütününe sahip olması gerekmektedir.

Ateş, Çetinkaya ve Yıldırım (2012) yapmış oldukları çalışmada ebeveynlerin çocuklarına kitap seçerken yaş kistasını, öğretmenler ise çocuğa uygunluk, sayfa sayısı ve yaş gibi kistaslarını göz önünde bulundurduğuna değinmektedir. Bunun yanında kitap seçiminde rubrikler, okunabilirlik formülleri, kontrol listeleri ve düzeylendirilmiş kitaplar gibi araçlar kullanılmaktadır. Hem öğretmenlerin hem de velilerin çocuklara kitap seçerken yer verilen değerleri ve değerlere yer verme oranını göz önünde bulundurmadığı görülmektedir. Resimli çocuk kitaplarında bu denli yüksek oranda değer ifadelerinin bulunması öğretmenlerin öğrencilerine ve velilerin çocuklarına kitap seçerken değerleri de göz önünde bulundurması gerektiğinin göstergesidir.

Bu çalışmayla sosyal medyada en fazla önerilen 15 resimli çocuk kitabında bulunan metinlerin çocuklara yüksek oranda (%45,48) değer aktardığı, bu değerlerin daha çok paylaşma (%20,2), sevgi (%17,5), estetik (%9,72), yardımseverlik (%6,6) ve hoşgörü (%6,2) değerleri gibi evrensel değerlerin en fazla, vatanseverlik, adalet (0,2), misafirperverlik (0,2), bağımsızlık (0,3) gibi değerlerin ise en az yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışmada ve literatürde yer alan kitaplar üzerinde değer araştırma çalışmalarında bu denli yüksek oranda değer bulunması resimli çocuk kitaplarının değerlerin öğretimi açısından kaliteli bir materyal olduğunu kanıtlamaktadır.

Araştırmamız ve literatürde yer alan diğer çalışmalarda vatanseverlik, misafirperverlik, adalet, bağımsızlık gibi değerlere çok az yer verildiği ya da hiç yer verilmediği görülmektedir. Resimli çocuk kitaplarında bu değerlere daha sık yer verilmesi resimli çocuk kitabı yazarlarına önerilmektedir.

Kaynakça

- Akbay, O. H. (2012). *Japonya'da ahlak ve değerler eğitimi*. Değerler ve eğitimi – II. sempozyum bildirileri kitabı içinde (s. 643-652), İstanbul.
- Aktan, O. (2014). 100 temel eserde yer alan değerlerle din kültürü ve ahlak bilgisi öğretim programındaki değerlerin uyumu. *Asya Öğretim Dergisi*, 2(1(Özel)), 64-76.
- Aktan, O., ve Padem, S. (2013). İlköğretim 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitabına kullanılan okuma metinlerinde yer alan değerler. *Asya Öğretim Dergisi*, 1(2), 44-55.
- Akyol, H. (2006). *Türkçe İlk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akyol, T. (2012). *Resimli çocuk kitaplarında yer alan değerlerin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 10.04.2018 tarihinde erişildi.
- Altan, M. Z. (2011). Çoklu zeka kuramı ve değerler eğitimi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 53-57.
- Aral, D. (2008). *Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı 6. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan değerler üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bolu, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 10.04.2018 tarihinde erişildi.
- Arpacı, M. (2012). *Velilerin din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde öğrencilere kazandırılmasını istediği değerler (Diyarbakır örneği)*. Değerler ve eğitimi – II. sempozyum bildirileri kitabı içinde (s. 576-584), İstanbul.
- Ateş, S., Çetinkaya, F., ve Yıldırım, K. (2012). Okunabilir bir kitap nasıl seçilir? *İlköğretim Online*, 11(2), 319-331.
- Balık, Z. D. (2016). *Hayat bilgisi öğretim programındaki değerler bakımından hayat bilgisi ders kitapları ile yüz temel eser listesindeki ulusal masalların karşılaştırılması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Van, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 08.04.2018 tarihinde erişildi.
- Barnitz, J. G., Gipe, J. P., ve Richards, J. C. (1999). Linguistic benefits of literature for children's language performance in teacher education contexts. *The Reading Teacher*, 52, 528-531.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14.bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Candan, D. G., ve Ergen, G. (2014). 3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarının temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 134-161.
- Cebeci, S. (2012). *Toplum ve devlet yapısında değerler eğitiminin rolü*. Değerler ve eğitimi – II. sempozyum bildirileri kitabı içinde (s. 619-628), İstanbul.
- Çapoğlu, E. (2014). *Ortaokul 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerde yer alan değerler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Sakarya, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 10.04.2018 tarihinde erişildi.
- Dağlıoğlu, H. E., ve Çakmak, Ö. Ç. (2009). Okul öncesi çocuklarına yönelik yayınlanan hikaye kitaplarının şiddet ve korku öğeleri açısından incelenmesi. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(3), 510-534.
- Dirican, R., ve Dağlıoğlu, H. E. (2014). 3-6 yaş grubu çocuklarına yönelik yayımlanan resimli hikaye kitaplarının bazı temel değerler açısından incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 3(2), 44-69.

- Doğan, B., ve Gülişen, A. (2011). Türkçe ders kitaplarındaki (6-8) metinlerin değerler bakımından incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 44-69.
- Genç, M. F. (2014). Öğretmenler gözüyle ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersinde değerler eğitimi. Uluslararası Sempozyum İnsani Değerlerin Yeniden İnşası II içinde (s. 521-542), Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Gönen, M., Katrancı, M., Uygun, M., ve Uçuş, Ş. (2011). İlköğretim birinci kademe öğrencilerine yönelik çocuk kitaplarının, içerik, resimleme, fiziksel özellikleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 250-265.
- Gülyüz, H. (2008). *Hayat bilgisi öğretimi ve programı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Güngör, E. (2010). *Değerler psikolojisi üzerine araştırmalar* (4.bs.). İstanbul: Ötüken.
- Güzel, D. (2013). *3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarının temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Çanakkale, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 11.04.2018 tarihinde erişildi.
- Hökekleli, H. (2013a). *Ailede, okulda, toplumda değerler psikolojisi ve eğitimi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Hökekleli, H. (2013b). *Psikoloji, din ve eğitim yönüyle insani değerler*. İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları.
- Kaliyeva, A. (2015). *Türkçe ve İngilizce ders kitaplarında değerler eğitimi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 14.04.2018 tarihinde erişildi.
- Karatay, H. (2007). Dil edinimi ve değer öğretimi sürecinde masalın önemi ve işlevi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(3), 463-475.
- Kaşkaya, A., ve Duran, T. (2017). İlkokul Türkçe ders kitaplarında değer aktarımı: Sınıf öğretmeni algıları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(50), 547-558.
- Kaynak, L. (2012). *Değerler eğitimi bağlamında Sevinç Çokum'un hikayelerinin analizi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Antalya, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 10.04.2018 tarihinde erişildi.
- Keskin, H. K. (2012). *Akıcı okuma yöntemlerinin okuma becerileri üzerindeki etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 10.04.2018 tarihinde erişildi.
- Kızılcılık, S., ve Erjem, Y. (1994). *Açıklamalı sosyoloji terimler sözlüğü*. Ankara: Attila Kitabevi.
- Körükçü, Ö., Kapıkıran, N. A., ve Aral, N. (2016). Schwartz'ın modeline göre 3-6 yaş resimli çocuk kitaplarında değerlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 133-151.
- M.E.B. (2017). Hayat Bilgisi Öğretim Programı. 23.03.2018 tarihinde erişildi, from <http://mufredat.meb.gov.tr>
- Öztürk, C. (Ed.). (2006). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Öztürk, H. (2013). *İlköğretim 100 temel eserdeki manzum metinlerde değerler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Konya, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 10.04.2018 tarihinde erişildi.
- Öztürk, M., ve Giren, S. (2016). Okul öncesi dönemdeki çocuklar için hazırlanan hikaye kitaplarındaki korku ve şiddet öğelerinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(4), 2095-2108.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2017). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri* (Genişletilmiş 5.bs.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şen, Ü. (2007). *Milli Eğitim Bakanlığının 2005 yılında tavsiye ettiği 100 temel eser yoluyla Türkçe eğitiminde değerler öğretimi üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 10.04.2018 tarihinde erişildi.
- Tarhan, N. (2014). *Değerler Psikolojisi*. Uluslararası Sempozyum İnsani Değerlerin Yeniden İnşası II içinde (s. 185-217), Erzurum: Atatürk Üniversitesi.
- Ulaş, H., Aydın, S. M., Kurtlu, Y., ve Tedik, G. (2014). Öğretmen görüşleri temelinde değerler eğitimine yönelik bir değerlendirme. Uluslararası Sempozyum İnsani Değerlerin Yeniden İnşası II içinde (s. 545-572).
- Uysal, F. (2008). *Karakter eğitimi programlarının değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 10.04.2018 tarihinde erişildi.
- Uzmen, S., ve Mağden, D. (2002). Okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden altı yaş çocuklarının prososyal davranışlarının resimli çocuk kitapları ile desteklenmesi. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15, 193-212.
- Veziroğlu, M., ve Gönen, M. (2012). Resimli çocuk kitaplarının M.E.B okul öncesi eğitim programı'ndaki kazanımlara uygunluğunun incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37(163), 226-238.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8.bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, M. E. (2015). *Fatma Karabıyık Barbarosoğlu'nun öykülerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Van, <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden 10.04.2018 tarihinde erişildi.

Araştırma Materyallerinin Kaynakçası

- Şahinkanat, S. (2017). *Yavru ahtapot olmak çok zor* (26.bs.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Donaldson, J. (2017). *Değnek adam* (8.bs.). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Maclear, K. (2017). *Dilek ağacı* (2.bs.). İstanbul: SEV Yayıncılık.
- Şahinkanat, S. (2017). *Üç kedi bir dilek* (17.bs.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Şahinkanat, S. (2017). *Annemin çantası* (10.bs.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Reynolds, P. H. (2014). *Nokta* (10.bs.). İstanbul: Altın Kitaplar.
- Yemenici, E. (2017). *Eyvah kalbim kırıldı* (6.bs.). İstanbul: SEV Yayıncılık.
- Şahinkanat, S. (2017). *Üç kedi bir canavar* (7.bs.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Saudo, C. (2017). *Babam uyumak bilmiyor* (2.bs.). Ankara: Uçanbalık.
- Haquet, A. B. (2017). *Memo ve ay* (4.bs.). İstanbul: Mavibulut Yayıncılık.
- Şahinkanat, S. (2016). *Kim korkar kırmızı başlıklı kızdan* (9.bs.). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Lionni, L. (2016). *Frederick* (3.bs.). Ankara: Elma Yayınevi.
- Clark, E. C. (2016). *Ayılar kitap okumaz*. Ankara: 1001 Çiçek Kitapları.
- Danowski, S. (2017). *Küçük gece kedisi*. İstanbul: Beyaz Balina Yayınları.
- Taher, A. A. (2016). *Çok yaramaz kedi*. İstanbul: Nar Çocuk Yayınları.